

ЕНЕРГЕТИЧНА ГЕОПОЛІТИКА ТА ДИПЛОМАТІЯ

Мета курсу - дослідження основних напрямів дипломатичної діяльності в енергетичній сфері; етапів формування енергетичної політики держав; особливостей регіональної інтеграції і співпраці в різних регіонах світу щодо енергетичної безпеки; формування у студентів сучасного мислення та спеціальних знань у галузі енергетичної безпеки;

Міжпредметні зв'язки. Дисципліна «Енергетична геополітика та дипломатія» в структурно-логічній схемі базується на набутих знаннях з наступних ОК: «Міжнародні відносини та світова політика», «Міжнародні економічні відносини», «Зовнішня політика України», «Зовнішня політика країн Західної Європи», «Міжнародні організації», вона інтегрується з вивченням дисципліни «Конфліктологія та теорія переговорів». Вивчення дисципліни формує засади для подальшого вивчення студентом наступних ОК: Дипломатична та консульська служба», «Аналіз зовнішньої політики».

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування таких компетентностей: знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях, зокрема, в енергетичному аспекті; знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці, зокрема щодо реалізації принципів енергетичної дипломатії; знати природу та механізми міжнародних комунікацій у сфері енергетичної геополітики; знати та розуміти природу та динаміку енергетичної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних криз у енергетичній галузі; розуміти діалектику взаємодії процесів глобалізації та регіоналізації міжнародних відносин, зокрема, щодо енергетичної безпеки; здатність самостійно аналізувати енергетичну політику та геополітику держави; здатність складати проекти напрямів зовнішньої політики держави щодо енергетичної безпеки; здатність самостійно проводити дослідження механізмів реалізації енергетичної політики держави; здатність самостійно проводити дослідження щодо аналізу зовнішньої політики держави у галузі енергетичної безпеки.

Програмні результати навчання:

знати: основні теорії та концепції енергетичної геополітики та дипломатії, їх зв'язку та еволюції; процеси формування і реалізації зовнішньої політики національних держав в сфері енергетичної геополітики та дипломатії; основні напрямки діяльності провідних міжнародних регіональних організацій у енергетичній галузі, принципів їх функціонування та взаємодії.

уміти: аналізувати процеси енергетичної співпраці; виділяти і характеризувати особливості регіональної інтеграції і співпраці в різних регіонах світу щодо енергетичної безпеки; аналізувати регіональний розвиток у галузі енергетичної геополітики та дипломатії на засадах міждисциплінарного підходу; аналізувати сутність концепцій дипломатії у сучасних умовах; розбиратися в підходах, наявних у зовнішній політиці країн в контексті основних регіональних і субрегіональних викликів енергетичної політики; надавати аналітичну характеристику та визначати особливості етапів формування енергетичної політики держави; здійснювати критичний огляд енергетичних геополітичних ідей і підходів; аналізувати структуру та тенденції розвитку глобальної енергетичної геополітики; висвітлювати геокультурні та геополітичні суперечності енергетичної геополітичної взаємодії; розкривати основні риси практичної енергетичної геополітики держав та концептуальні основи конструктивної зрівноваженої енергетичної геополітики; аналізувати конкретні події з сучасної енергетичної геополітики та на їх підставі робити аргументовані висновки та рекомендації; визначати перспективні напрями енергетичної геополітики України.

володіти: навичками збору та систематизації міжнародно-правових джерел щодо енергетичної політики держави; навичками здійснювати аналіз дипломатичної діяльності ключових акторів в процесі здійснення дво- та багатосторонньої енергетичної дипломатії; навичками аналізу енергетичного чинника в контексті захисту національних інтересів держав.

Змістовне наповнення навчальної дисципліни:

Теоретико-методологічні засади енергетичної геополітики. Вступ. Проблематика курсу й основні завдання. Принципи енергетичної політики. Принципи енергетичної ефективності. Засоби планування і реалізації енергетичної політики. Профільні державні структури, відповідальні за розробку і впровадження ефективної енергетичної політики. Особливості реалізації енергетичної політики у державах пострадянського простору і постсоціалістичних державах. Енергетична політика як основа для розробки і аналізу цілей у галузі енергетичного менеджменту. Принципи ефективного енергетичного менеджменту. Енергетична політика як основа для підвищення енергетичної ефективності. Сутність енергетичної геополітики. Вплив транспортних коридорів і засобів на реалізацію положень енергетичної геополітики. Принципи діяльності ОПЕК (Організації країн-експортерів нафти). Енергетична дипломатія як складова зовнішньої політики держави. Державна політика у галузі енергетичної дипломатії. Основні напрями дипломатичної діяльності у галузі енергетики: співпраця суверенних держав з іншими суб'єктами міжнародних відносин. Національна безпека та міжнародна безпека у галузі енергетичної політики. Загрози, виклики і ризики сучасної світової та регіональної безпеки у галузі енергетики.

Реалізація принципів енергетичної політики держави і дипломатія. Енергетична політика ЄС. Енергетичний фактор політичних процесів у сучасній системі міжнародних відносин та ЄС зокрема. Енергетичний фактор як чинник європейської регіональної політики. Енергетична політика держав Азії. Енергетична політика держав Північної Америки. Енергетична політика держав Північної Америки.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: 3,5 кредити ЄКТС, загальний обсяг 105 годин, у т.ч. – 36 години аудиторних занять і 69 година – самостійна та індивідуальна робота.

Форма семестрового контролю: іспит.

Викладач – Коломієць Олег Валерійович, д-р.політ.наук, професор кафедри міжнародних відносин та туризму.